

WYJECHAŁEM/WYJECHAŁAM ZE SWOJEGO KRAJU, PONIEWAŻ... MIGRANCI EKONOMICZNI OKIEM KAMERY

Autorka scenariusza: Monika Komisarczyk

KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA:

Warsztaty oparte na filmie Janusza Zaorskiego „Szczęśliwego Nowego Jorku” oraz filmikach powstałych w ramach kampanii *JestemMigrantem, przygotowanych przez Międzynarodową Organizację do Spraw Migracji (IOM) we współpracy z Media Interactive Center (Media IC). Proponujemy gimnazjalistom/kom z klas III i licealistom/licealistkom zmierzenie się z zagadnieniem tzw. migracji ekonomicznej, jej powodami i skutkami. Warsztaty składają do refleksji na ten temat w świetle aktualnych zagadnień.

Czas trwania: 1 godz. 35 minut projekcji, 2 x 45 minut lekcji

Pytanie kluczowe: Dlaczego ludzie wyjeżdżają za granicę?

Cele lekcji:

- ➔ poznasz różne powody i skutki migracji ludzi ze względów ekonomicznych, charakteryzując bohaterów/bohaterki obejrzanych filmów
- ➔ pogłębisz swoją wiedzę na temat sytuacji polskich emigrantów w USA w latach 80. XX w. oraz imigrantów w Polsce
- ➔ rozwiniesz swoją wiedzę w zakresie języka filmu i sposobu prezentowania rzeczywistości.

Kryteria oceny:

- ➔ wymienisz skutki i powody migracji ekonomicznych
- ➔ poznasz sytuację polskich emigrantów w USA oraz imigrantów w Polsce
- ➔ poznasz podstawowe terminy z zakresu języka filmu.

Związek z podstawą programową (Język polski, III etap edukacyjny):

Wymagania ogólne: I, II, III

Wymagania szczegółowe: I. 1.1)–1.5), 1.7). 1.8); 3.2)–3.4); II. 1.1), 1.2); 2.2), 2.4), 2.10), 2.11); 3.1), 3.2); 4.1)–4.3); III. 1.1), 1.2), 1.5), 1.7); 2.1)–2.3), 2.11)

Metody: burza pomysłów, analiza dzieła filmowego, metoda różnych punktów widzenia, pogadanka, mini wykład, dyskusja.

Środki dydaktyczne i materiały: Komputer z dostępem do Internetu i ekranem/tablica interaktywna, telefony z dostępem do Internetu, załączniki, flipcharty/szary papier, pisaki niebieskie, czerwone i czarne, magnesy.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, w parach.

Przebieg zajęć:

WPROWADZENIE:

1. Przedstaw młodzieży cele zajęć i kryteria oceny.
2. Przed wyświetleniem filmu Janusza Zaorskiego, podaj informacje o filmie, a następnie podziel zespół na siedem grup według kryterium: każda grupa charakteryzuje wskazanego bohatera lub bohaterkę; grupa siódma zajmuje się analizą języka filmu (załączniki 1 i 2).
3. Rozdaj karty pracy wszystkim grupom, poproś o ich indywidualne wypełnianie w trakcie projekcji; grupy od 1 do 6 otrzymują załącznik nr 1, grupie siódmej wręcz załącznik nr 2.
4. Projekcja filmu „Szczęśliwego Nowego Jorku”.

Komentarz metodyczny

W trakcie seansu młodzież nie łączy się jeszcze w grupy, każda osoba indywidualnie nanosi notatki w swojej karcie pracy. (Projekcja: 1h 35 minut + 5 minut na połączenie grup i rozdanie załączników).

PRACA WŁAŚCIWA:

5. Przypomnij młodzieży cele warsztatów. Zapytaj, czy wszystkie brzmią dla uczestników/czek zrozumiale. Krótko przybliż kontekst emigracji zarobkowej Polaków w latach 80. XX wieku, wprowadź rozróżnienie na pojęcia „uchodźca”, „emigrant”, „imigrant”, „gastarbeiter” (linki w źródłach poniżej, wiedza własna). (5 minut)
6. Zadaj pytanie kluczowe: dlaczego ludzie wyjeżdżają za granicę? Napisz na tablicy hasło „emigracja zarobkowa” i po jednej stronie powody, a po drugiej oczekiwania imigrantów. Zaproponuj pracę w parach i po kilku minutach poproś o podanie propozycji. Zapisuj na tablicy pomysły uczniów i uczennic. (5 minut)
7. Rozdaj szary papier i pisaki. Zaproś młodzież do scalenia się w grupy powstałe przed projekcją, by wspólnie uzgodniły pełną wersję charakterystyki przydzielonego bohatera/ki (wskazując motywy postępowania i postawę prezentowanej postaci). Ustal zasadę graficznego przedstawienia postaci: czarna sylwetka bohatera, czerwony – odpowiedzi do części I, niebieski – odpowiedzi do części II z załącznika nr 1. (20 minut)
8. Podsumujcie efekty pracy w grupach na forum – każda dostaje na to 2 minuty. Przypnij powstałe plakaty do tablicy. Zainicjuj kilkuminutową dyskusję, jeśli zauważysz taką potrzebę. (18 minut)
9. Zapytaj uczniów i uczennice, jakie mają skojarzenia z hasłem migrant/ka. Zapisz je na tablicy. (2 minuty)
10. Zaprezentuj młodzieży dwa, trzy filmy z projektu #JestemMigrantem. Powiedz, że powstały w ramach kampanii społecznej Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM), a ich celem jest promowanie pozytywnego wizerunku migranta w Polsce.

➔ <https://www.youtube.com/watch?v=gDp0rQyr0KE>

➔ https://www.youtube.com/watch?v=WbRoyOK_Bzk

➔ https://www.youtube.com/watch?v=_01Btfhs-KU

➔ <https://www.youtube.com/watch?v=fRMXYtTYk2w> (do 3 minut/film)

Możesz też zaprezentować film: „Po polsku mam na imię Hania” (patrz: źródła) <https://www.youtube.com/watch?v=JY-NQLaGyAk> (10 minut)

11. Poproś uczennice i uczniów o rozmowę w parach na temat wrażeń po obejrzeniu filmu, następnie, w czwórkach, czego się dowiedzieli o migrantach. Poproś uczniów i uczennice, żeby spojrzeli na tablicę ze skojarzeniami z hasłem „migrant/migrantka” i powiedzieli, co o nich myślą. (5 minut)

12. Zapytaj o podobieństwa i różnice pomiędzy bohaterami filmu Zaorskiego i projektu #JestemMigrantem, czy filmem o Hani. Z czego one wynikają? (10 minut)

PODSUMOWANIE:

13. Podsumuj warsztaty, podkreślając złożoność zagadnienia i szerokie spojrzenie na nie. Odnieś się do pytania kluczowego i celów warsztatów, zapytaj uczniów i uczennice co było dla nich najważniejsze na tej lekcji. (10 minut)

Praca domowa dla chętnych:

Zapoznaj się z tekstem piosenki zespołu Raz Dwa Trzy „Pod niebem pełnym cudów” i pisemnie zinterpretuj jego treść w kontekście fabuły filmu.

Źródła:

Linki z informacjami o filmie:

- ➔ <http://www.filmweb.pl/film/Szcz%C4%99%C5%9Bliwego+Nowego+Jorku-1997-553#>
- ➔ https://pl.wikipedia.org/wiki/Szcz%C4%99%C5%9Bliwego_Nowego_Jorku
- ➔ <http://filmpolski.pl/fp/index.php?film=127050>
- ➔ <http://film.interia.pl/wiadomosci/news-mordy-zamiast-twarzy-czyli-szczuropolacy,nld,1807088>

Linki do stron z informacjami na temat emigracji Polaków i Polek:

- ➔ https://pl.wikipedia.org/wiki/Emigracja_do_Stan%C3%B3w_Zjednoczonych
- ➔ https://pl.wikipedia.org/wiki/Polonia_w_Stanach_Zjednoczonych
- ➔ <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Polonia-emigracja-i-Polacy-w-swiecie;3959692.html>

Strona Muzeum Historii Polski: <http://www.rodziny.muzhp.pl/?tekst=czas4>

Artykuł Krisa van Heuckeloma pt. „Nowi Londyńczycy: polscy emigranci na dużym (i małym) ekranie”: http://sjikp.us.edu.pl/ps/pdf/ps2010_1_09.pdf

Strona Krajowego Biura Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji w Polsce (MIS):

- ➔ <http://www.iom.pl/postawy-wobec-cudzoziemc%C3%B3w-w-polsce>

Artykuł Józefa Krzyka pt. „Druga wielka emigracja”:

- ➔ <http://wyborcza.pl/alehistoria/1,147041,18340374,druga-wielka-emigracja.html>

Artykuł na temat sytuacji ukraińskich migrantów/ekonomicznych w Polsce:

- ➔ Juliusz Ćwieluch, „Między słowami i Słowianami” [w:] *Polityka* nr 6/2016

Wiedza w pigułce_ język filmu:

- ➔ <http://www.bunchproductions.com/literatura/artykuly/237-montaz-filmowy>
- ➔ <http://edukacjafilmowa.pl/materialy-edukacyjne/elementarz-mlodego-kinomana/jezyk-filmu>
- ➔ <http://kameraakcja.com/45/podstawy-filmowania-ruch-kamery>
- ➔ https://edukacjamedialna.edu.pl/media/catalogue/attachment/K%C4%85t_i_punkt_widzenia_kamery_oraz_podstawowe_ruchy_kamery_materia%C5%82_pomo.odt

Załącznik nr 1: „Szczuropolacy” – pytania dla grup 1-6:

grupa 1: Bogusław Linda – Janek („Andrew”, „Serfer”, „Lawyer”)

grupa 2: Zbigniew Zamachowski – Ignacy („Potejto”)

grupa 3: Cezary Pazura – Leszek („Azbest”)

grupa 4: Katarzyna Figura – Teresa („Teriza”), siostra „Azbesta”

grupa 5: Rafał Olbrychski – Jacek „Pank”, brat „Serfera”

grupa 6: Janusz Gajos – „Profesor”

Instrukcja dla grupy:

Podczas projekcji i tuż po niej odpowiedzcie na poniższe pytania:

Część I:

1. Opisz wygląd zewnętrzny bohatera/bohaterki.

.....

2. Jaki jest jego/ jej stan cywilny?

.....

3. Z jakiego powodu wybrał/a się do USA?

.....

4. Gdzie mieszkał/a w Polsce?

.....

5. Czym się zajmował/a w kraju?

.....

Część II:

6. W jaki sposób pracuje w Stanach?

.....

7. Jak spędza wolny czas?

.....

8. Co myśli o Amerykanach/Amerykankach?

.....

9. Jakim językiem mówi? Podaj kilka przykładów.

.....

10. W jaki sposób zachowuje się w nowojorskim mieszkaniu?

.....

Załącznik nr 2: „Szczuropolacy” – pytania dla grupy 7

Dokonajcie analizy i interpretacji dzieła filmowego (możecie skorzystać z podpowiedzi pod poleceniami używając telefonów) i na jego podstawie spróbujcie dopełnić portretu zbiorowego Polaków przedstawionych w filmie Janusza Zaorskiego „Szczuropolacy”.

Odpowiedzcie na następujące pytania:

1. Jakimi narzędziami filmowymi posłużył się reżyser, portretując postaci?

.....

2. Zwróć uwagę na montaż filmu i zastanów się, czemu służył ten zabieg?

.....

3. Jaką rolę pełni muzyka w filmie?

.....

4. Przyjrzyj się pracy kamery i zastanów nad jej funkcją.

.....

5. Opisz mieszkanie, w którym żyją Polacy w USA.

.....

6. Opisz rodzinne domy i mieszkania bohaterów.

.....

7. Zinterpretuj tytuł filmu i symbole przewijające się w filmie. Jakie jest ich znaczenie?

.....

Wiedza w pigułce – język filmu:

- ➔ <http://www.bunchproductions.com/literatura/artykuly/237-montaz-filmowy>
- ➔ <http://edukacjafilmowa.pl/materialy-edukacyjne/elementarz-mlodego-kinomana/jezyk-filmu>
- ➔ <http://kameraakcja.com/45/podstawy-filmowania-ruch-kamery>
- ➔ https://edukacjamedialna.edu.pl/media/catalogue/attachment/K%C4%85t_i_punkt_widzenia_kamery_oraz_podstawowe_ruchy_kamery_materia%C5%82_pomo.odt

